

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

Aika 04.04.2022 15:30 - 20:11

Paikka Fellmannia, Kirkkokatu 27, kokoushuoneet Ars ja Cultura

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Hildén Sirkku	puheenjohtaja	
	Aaltonen Kalle	I varapuheenjohtaja	
	Nieminen Mira	II varapuheenjohtaja	
	Bruneau Milla	III varapuheenjohtaja	esteellinen § 124 ja poissa klo 18.45-18.47
	Virta Sanna	varajäsen	
	Nieminen Erkki	jäsen	
	Putula Toni	jäsen	
	Ratia Jorma	jäsen	poistui klo 19.55 § 126 aikana
	Kaikkonen Jouni	jäsen	
	Talja Martti	jäsen	poistui klo 16.30
	Rissanen Jari	varajäsen	saapui klo 16.30
	Rostedt Juha	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	
	Falk Sonja	kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja	esteellinen § 125 ja poissa 18.48-19.40
	Lehto Rami	kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja	
	Komu Pekka	kaupunginvaltuuston III varapuheenjohtaja	

Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja, esittelijä	
Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
Alm Sari	konsernipalvelujohtaja	
Virkkunen Pekka	kaupunginlakimies	
Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	
Mäki Janne	pöytäkirjanpitäjä	
Keitaanranta Mira	henkilöstöjohtaja	asiantuntijaesittely klo 15.35- 15.40/työmarkkinakatsaus (etäyhteys)
Kovero Anniina	hallintopäällikkö	asiatuntijaesittely klo 15.40-15.55/123 §
Karevaara Katja	erityisasiantuntija	asiatuntijaesittely klo 15.40-15.55/123 §
Ojala Elina	ympäristäjohtaja	asiantuntijaesittely klo 15.55-16.30/124 §
Korttila Kirsi	toimitusjohtaja, Työterveys Wellamo Oy	asiantuntijaesittely klo 16.30-17.40/125 §
Elomaa Ville-Veikko	hallituksen pj., Työterveys Wellamo Oy	asiantuntijaesittely klo 16.30-17.40/125 §
Haarala Sanna	konserniohjauksen asiantuntija	asiantuntijaesittely klo 17.40-18.35/125 §

Kaupunginjohtajan poissaollessa asioiden esittelijänä toimi kaupunginjohtajan varamies,
kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho.

Nimi	Tehtävä	Lisätieto
------	---------	-----------

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Poissa	Lampinen Minna	jäsen
	Timonen Pekka	kaupunginjohtaja, esittelijä

Kaupunginhallituksen puolesta

Sirkku Hildén	Janne Mäki
---------------	------------

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.
Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Sanna Virta	Toni Putula
-------------	-------------

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa
<http://www.lahti.fi> 12.04.2022

Janne Mäki
kaupunginsihteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 118	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 119	Pöytäkirjan tarkastajat	6
§ 120	Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraaportti	7
§ 121	Tiedote jaostojen asioista	8
§ 122	Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus Ukrainan sodan vaikutuksista Lahden kaupungin toimintaan	9
§ 123	Vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) Lahden kaupungissa	10
§ 124	Ympäristöpääkaupunkivuoden raportoinnin saattaminen kaupunginhallituksen tiedoksi	15
§ 125	Otto-oikeuden käyttäminen konserni- ja tilajaoston päätökseen 21.3.2022 § 26 "Työterveys Wellamo Oy:n omistajapolitiittinen linjaus"	18
§ 126	Lahden kaupungin lausunto TEN-T liikenneverkon asetusuudistuksesta Euroopan komissiolle	35
§ 127	Valtuustoaloite: Lahti pyrkii tulevaisuudessa siihen, että Lahti on kaikkialta ja ympäri vuorokauden naisille turvallinen kaupunki KV	40
§ 128	Lahden suunta -työ 2021-2025: Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021-2025 Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) hyväksyminen	50
§ 129	Hankehakemuskokonaisuus: Maahanmuuttajien verkostomainen osaamiskeskus sekä ohjaus- ja neuvontapalvelujen kehittäminen Päijät-Hämeessä	53
§ 130	Tiedoksi merkittävät asiat	57

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.04.2022

§ 118

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.04.2022

nro 9

§ 119

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin varajäsen Sanna Virta ja jäsen Toni Putula.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.04.2022

§ 120

Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.04.2022

§ 121

Tiedote jaostojen asioista

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Jorma Ratian ja elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Milla Bruneaun tiedote jaostojen asioista.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

§ 122

Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus Ukrainan sodan vaikutuksista Lahden kaupungin toimintaan

1422/00.01.02.05/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen, p. 050 337 4386

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa

Kaupunginjohtaja kertoo Ukrainan sodan vaikutuksista kaupungin palveluihin, talouteen ja henkilöstöön.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

§ 123

Vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) Lahden kaupungissa

184/00.01.02.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintopäällikkö Anniina Kovero p. 050 398 5501

Suunnittelija Katja Karevaara p. 044 482 6233

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi kaupunginhallitus edellyttää, että sille raportoidaan vuoden 2023 keväällä vaikutusten ennakkoarvioinnin toteutumisesta edellisen vuoden osalta.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedokseen arvioinnin vaikutusten ennakkoarvioinnin suosituksesta.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 25.1.2021 merkinnyt tiedokseen kaupunkitasoisen suosituksen vaikutusten ennakkoarvioinnista, jolla on luotu kaupunkitasoinen malli, milloin päätösten vaikutusten arviointia tehdään. Samalla kaupunginhallitus on edellyttänyt, että sille tuodaan vuoden 2022 keväällä arviointi suosituksen toteutumisesta.

Vaikutusten ennakkoarviointia toteutetaan useilla eri nimillä ja menetelmillä. Laajin ja Lahden kaupungissa 2021 alkaen systemaattisesti toteutettu arviointikokonaisuus on vaikutusten ennakkoarviointi (EVA). Muita mahdollisia vaikutusten ennakkoarviointeja, joissa vaikutuksia tarkastellaan jostain näkökulmasta, ovat esimerkiksi ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (IVA), lapsivaikutusten arviointi (LAVA), ympäristöterveysvaikutusten arviointi (TVA), ympäristövaikutusten arviointi (YVA) ja yritysvaikutusten arviointi (YRVA).

Vaikutusten ennakkoarvioinnilla päätöstä ja sen mahdollisia vaihtoehtoja arvioidaan neljästä eri päänäkökulmasta: kuntalaisvaikutukset, ympäristövaikutukset, organisaatio- ja henkilöstövaikutukset sekä talousvaikutukset (sis. yritysvaikutukset). Lisäksi arvioidaan tukeeko päätösesitys Lahden kaupungin strategisia tavoitteita.

Päätöksentekoa varten tuodaan nykytilan kuvauksen lisäksi esille mahdolliset eri päätösvaihtoehdot. Varsinkin laajemmissa valmisteluissa tuodaan päätösesitykselle ainakin yksi vaihtoehto. Päätösvaihtoehtojen myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia arvioidaan pitkällä sekä lyhyellä aikavälillä.

Vaikutusten ennakkoarviointia tehdään lähtökohtaisesti kaikessa Lahden kaupungin päätösvalmistelussa, mutta erityisesti merkittävässä päätösesityksissä.

Lahden kaupungissa vaikutusten ennakkoarviointia suositellaan tehtäväksi kun:

- päätöksellä on merkittäviä välittömiä ja / tai pitkän aikavälin vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin, elinoloihin ja terveyteen

- päätös on strategisesti, toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittävä Lahden kaupungin talous, toiminta ja väestön koko huomioiden
- päätöksellä on merkittäviä vaikutuksia tietyille ihmisryhmälle, alueelle, ympäristöön tai yritystoimintaan
- kyseessä on merkittävä muutos palveluissa tai palveluverkossa tai kyseessä on uusi palveluiden järjestämistapa
- kysymyksessä on merkittävä maankäyttöön vaikuttava ratkaisu tai yli 3 milj. euron investointi

Vaikutusten ennakkoarviointia ei tarvita, kun kyseessä on esim. tiedoksi merkittävä asia, oikaisuvaatimus, hankinta-asia, viranhaltijan nimeäminen, yksilöä koskeva asia, toiminnan seuranta, tutkimusraportti ja vastaava. Ennakkoarviointia ei tarvita myöskään, kun vastataan lausuntopyyntöihin, kirjeisiin ja esityksiin.

Vaikutusten ennakkoarviointi on osa asian valmistelua ja sen tarpeellisuudesta ja laajuudesta vastaavat valmistelija ja esittelijä. Vastuu vaikutusten ennakkoarviointien johtamisesta ja kehittämisestä on esittelijällä. Vaikutusten ennakkoarviointia toteutetaan monialaisesti, ketterästi ja suhteutettuna valmistelun laajuteen.

Valmistelija dokumentoi vaikutusten ennakkoarvioinnin kaupungin asiantuntijajärjestelmään osana päätösvalmistelua. Vaikutusten ennakkoarviointi ja sen tulokset esitetään tiiviisti listatekstissä. Tarvittaessa laajemmat selvitykset ja muistiot toimitetaan päätöksenteon liitteiksi.

Arviointi suosituksen toteutumisesta

Vaikutusten ennakkoarviointi dokumentoidaan Dynasty10-asiantuntijajärjestelmään. Laatiessaan toimituspäätöstä järjestelmään valmistelija ottaa aina kantaa onko vaikutusten ennakkoarviointi tehty päätösvalmisteluun liittyen. Raportoinnin mukaan vuonna 2021 Dynastyyn

tehtiin 124 vaikutusten ennakkoarviointia. Raportti on liitteenä.

Vaikutusten ennakkoarviointi on tehty mm. seuraavissa merkittävässä päätöksissä: Lahden suunta -työ 2017-2020: Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotuksen hyväksyminen, Vyöhykeuudistus seudullisessa joukkoliikenteessä, Lahden kaupungin vuoden 2022 talousarvio sekä vuosien 2022-2024 taloussuunnitelma ja Lasten ja nuorten kasvun vastualueen palveluverkkosuunnitelma 2021.

Asianhallintajärjestelmään on valmistelijoiden tueksi ladittu myös valmis valmisteluasiakirjapohja, ennakkovaikutuksen dokumentointiin. Lisäksi toimielinpäättöpohja muistuttaa ennakkovaikutusten yhteenvedon laatimisesta. Valmisteluasiakirjapohjaa ei juurikaan ole käytetty, vaan tulokset on kirjattu osaksi toimielinpäättöstekstiä.

Valmistelijoille järjestettiin syksyllä 2021 kirjoituskoulutus, jossa teemana oli vaikutusten ennakkoarviointi. Kirjoituskoulutusta on järjestetty valmistelijoille vuosittain ja nyt toista kertaa samalla teemalla. Koulutusta on tarkoitus jatkaa vuosittain, teemaa vaihdellen.

Vaikutusten ennakkoarvioinnista osana normaalia päätösvalmistelua on keskusteltu lisäksi kaikissa johtoryhmissä.

Lahden kaupungin vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelman laadintaohjeessa vaikutusten arviointi on huomioitu seuraavalla kirjauksella: palvelualueiden tulee huomioida vaikutusten ennakkoarviointi talousarviovalmistelussa merkittävien muutosten kohdalla.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 9

Toimenpiteet

Ote: Konsernipalvelut, Kaupunkiympäristön palvelualue, Sivistyksen palvelualue, toimielimet, Anniina Kovero, Katja Karevaara

Liitteet

Vaikutusten ennakkoarviointi Dynastyn raportti 2021

§ 124

Ympäristöpääkaupunkivuoden raportoinnin saattaminen kaupunginhallituksen tiedoksi

1206/00.01.02.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtaja Milla Bruneau p. 0400 408951

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 4826376

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedokseen EU komissiolle toimitettavan Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -raportin, vaikutusten arvioinnin ja mediaseurannan raportin.

Käsittely

Kaupunginhallituksen III varapuheenjohtaja Milla Bruneau ilmoitti esteellisyytensä (HL 28.1 § 5. kohta) ja poistui asian käsittelyn ajaksi. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Perusteluosa

Lahti on Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021. Tunnustus on Euroopan komission myöntämä ja siihen liittyy raportointivelvollisuus: ensimmäinen raportti tulee toimittaa ympäristöpääkaupunkivuoden päättyttyä ja toinen

viisi vuotta myöhemmin. Kaupunginhallitukselle tuodaan tiedoksi EU komissiolle toimitettava ympäristöpääkaupunkivuoden raportti kuten myös ulkopuolisen tahon laatima vaikutusten arviointi ja mediaseurannan raportti.

Euroopan komissiolle toimitettava raportti on laadittu ympäristöpääkaupunkivuoden mittaritietojen ja tietosisältöjen pohjalta, ja se pitää sisällään myös tärkeimmät tiedot mediaseurannan raportista sekä tiivistelmän AFRY Oy:n laatimasta yhteiskunnallisten vaikutusten arvioinnista. Vuoden perustiedoista ja toteutuneista hankkeista, tapahtumista, tempauksista puhutaan toteavasti kun taas vuoden vaikuttavuutta ja vuodesta opittua käsitellään raportissa yksityiskohtaisemmin. Raportin lopusta löytyy listaus kaikista projektiin lähes 300 osallistuneesta sidosryhmästä.

EU-raportin kohderyhmänä ovat kaupungit ja kunnat, sekä erityisesti ympäristöpääkaupunkititteliä tulevaisuudessa havittelevat kaupungit. Raportti on rakennettu helposti esitettävään muotoon, jolloin se on suoraan käytettävissä vaikuttavuutta koskevissa esityksissä.

Vaikutusten arvioinnin suoritti ulkopuolinen konsultti Afry Oy. Siinä vaikutuksia tarkasteltiin YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden ja hankkeelle asetettujen tavoitteiden suhteen. Vaikutuksia arvioitiin paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Arvioinnissa ympäristöpääkaupunkivuosi sai varsin hyvät tulokset tavoitteisiin peilaten.

Mediaseurannan raportissa kerrotaan Lahdesta kirjoitetun enemmän artikkeleita kuin aiemmista ympäristöpääkaupungeista Oslost ja Lissabonista. Kaiken kaikkiaan Lahden ympäristöpääkaupunkivuosi sai paljon medianäkyvyyttä, esimerkiksi yli 2200 digitaalisen uutismedian

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

artikkelia ja yli 20 000 sosiaalisen median julkaisua. Ympäristöpääkaupunki sai näkyvyyttä 56 eri maassa ja 23 Euroopan maassa. Paikallinen ja kansainvälinen näkyvyys oli suurta, mutta kansallista näkyvyyttä olisi voinut olla enemmänkin. Mediaseurannan raportin laati Meltwater Oy.

Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021-tunnustus on merkittävä saavutus ja se on osaltaan nostanut Lahden Suomen johtavaksi ympäristökaupungiksi ja kansainvälisesti tunnettujen ympäristökaupunkien joukkoon. Lahden uuteen strategiaan on kirjattu "Suomen johtavan ympäristökaupungin edelläkävijä tuo asukkaille hyvinvointia ja yrityksille menestystä." Edelläkävijän aseman säilyttäminen edellyttää jatkuvaa uudistumista.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

Ympäristöpääkaupunkivuoden vaikutusten arviointi AFRY

Lahti_EGC2021_Final_Report_20220330

Medianäkyvyyden analyysi_Meltwater_Lahti_EGC_20220329

YPK2021_media-analyysi_mainitutkimus_tiivistelmät_20220330

Otto-oikeuden käyttäminen konserni- ja tilajaoston päätökseen 21.3.2022 § 26
"Työterveys Wellamo Oy:n omistajapoliittinen linjaus"

294/00.00.02.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen asiantuntija Sanna Haarala p. 044 482 6426

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohdaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupunki myy omistusosuutensa 59,6 % Työterveys Wellamo Oy:stä. Kaupunginvaltuusto valtuuttaa kaupunginhallituksen valmistelemaan kaupungin omistaman osakekannan myynnin ja päättämään osakekannan myymisestä kilpailutuksen jälkeen. "

Samalla kaupunginhallitus antaa konsernipalveluille tehtäväksi kilpailuttaa Lahden kaupungin työterveyshuoltopalvelujen hankinnan, jos kaupunginvaltuusto hyväksyy osakeomistuksen myynnin.

Käsittely

Kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Sonja Falk ilmoitti esteellisyytensä (HL 28.1. § 5 kohta) ja poistui asian käsittelyn ajaksi.

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen varajäsen Sanna Virta teki muutosehdotuksen: "Kaupunginhallitus päättää, että Lahden kaupungin osalta työterveys Wellamon omistus säilytetään nykyisellään ja palveluiden ostamista omalle henkilöstölle in-house periaatteella jatketaan. Samalla Lahden kaupunki esittää muille omistajille, että yhtiön toimintaa jatketaan yhteisenä in-house asemassa olevana yhtiönä ja että yhtiölle myönnetään oikeus tytäryhtiön perustamiseen markkinaehtoista toimintaa varten. Lisäksi edellytetään, että yhtiön on kehitettävä toimintaansa siten, että paremmat digitaaliset palvelut ovat omistaja-asiakkaiden saatavilla ja toimintaa kehitetään muiltakin osin omistaja-asiakkailta saadun palautteen mukaisesti." Kaupunginhallituksen jäsen Jorma Ratia kannatti muutosehdotusta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi että on tehty kannatettu muutosehdotus ja asiasta tulee äänestää. Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä esittelijän päätösehdotus sai kuusi ääntä (Kaikkonen, Aaltonen, Rissanen, Mira Nieminen, Putula ja Bruneau) ja varajäsen Virran muutosehdotus neljä ääntä (Virta, Erkki Nieminen, Ratia ja Hildén). Esittelijän päätösehdotus hyväksyttiin äänin 6-4. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Perusteluosa

Kaupunginjohtaja päätti 28.3.2022 (§ 8) kaupungin hallintosäännön Yleiset määräykset 5 §:n perusteella ottaa konserni- ja tilajaoston tekemän päätöksen 21.3.2022 § 26 kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Viranhaltijapäätös on esityslistan liitteenä.

Konserni- ja tilajaoston 21.3.2022 pidetyn kokouksen jälkeen kymmenen Työterveys Wellamo Oy:n omistajakuntaa on toimittanut Lahden

kaupunginhallitukselle 29.3.2022 yhteisen kannanoton, jonka mukaan yhtiöön tehtyjen panostusten arvo tulisi siirtää omistajien hyödyksi myymällä yhtiö yhteisin toimenpitein. Päätösehdotus mahdollistaa kuntien kannan huomioimisen.

Hyvinvointialueen hallitus on käynyt työterveyden järjestämisestä lähetekeskustelun 28.3.2022. Päätös asiasta on tarkoitus tehdä hyvinvointialueen hallituksessa 19.4.2022.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Konserni- ja tilajaosto, 21.03.2022

§ 26

Päätös

Muutosehdotus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen Sari Alm ja Toni Putula jättivät eriävät mielipiteensä merkittäväksi pöytäkirjaan. Eriävän mielipiteen perustelut liitteenä.

Esittelijä

Konsernipalvelujohtaja Alm Sari

Päätösehdotus

Konserni- ja tilajaosto päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Lahden kaupunki myy omistusosuutensa 59,6 % Työterveys Wellamo Oy:stä. Kaupunginvaltuusto valtuuttaa kaupunginhallituksen valmistelevaan kaupungen omistaman osakekannan myynnin ja päättämään osakekannan myymisestä kilpailutuksen jälkeen.

Lisäksi konserni- ja tilajaosto esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus antaa konsernipalveluille tehtäväksi kilpailuttaa Lahden kaupungin työterveyshuoltopalvelujen hankinnan, jos kaupunginvaltuusto hyväksyy osakeomistuksen myynnin.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Minna Lampinen teki seuraavan muutosehdotuksen: "Jaosto päättää, että Lahden kaupungin osalta työterveys Wellamon omistus säilytetään nykyisellään ja palveluiden ostamista omalle henkilöstölle in-house periaatteella jatketaan. Samalla Lahden kaupunki esittää muille omistajille, että yhtiön toimintaa jatketaan yhteisenä in-house asemassa olevana yhtiönä ja että yhtiölle myönnetään oikeus tytäryhtiön perustamiseen markkinaehtoista toimintaa varten. Lisäksi edellytetään, että yhtiön on kehitettävä toimintaansa siten, että paremmat digitaaliset palvelut ovat omistaja-asiakkaiden saatavilla ja toimintaa kehitetään muiltakin osin omistaja-asiakkailta saadun palautteen mukaisesti."

Jäsen Sirkku Hildén kannatti tehtyä muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestusehdotuksen nimenhuutoäänestyksenä: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Minna Lampien muutosehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 2 JAA-ääntä (Toni Putula, Jouni Kaikkonen) ja 3 EI-ääntä (Minna Lampinen, Sirkku Hildén, Juha Viljamaa).

Äänestyslista on liitteenä.

Puheenjohtaja totesi jäsen Minna Lampisen muutosehdotuksen voittaneen äänin 3–2.

Tämän jälkeen Sari Alm ja Toni Putula jättivät eriävät mielipiteensä merkittäväksi pöytäkirjaan.

Perusteluosa

Työterveys Wellamo Oy:n tausta ja toimintaympäristön muutokset

Lahden kaupunki perusti yhdessä Päijät-Hämeen kuntien ja Pukkilan kunnan, Myrskylän kunnan, Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Koulutuskeskus Salpaus-kuntayhtymän kanssa Työterveys Wellamo Oy:n (TTW) vuonna 2010. Yhtiöllä on 14 osakkeen omistajaa ja Lahden kaupunki omistaa yhtiöstä suoraan 596 osaketta eli 59,6 % yhtiöstä, konsernin kokonaisomistusosuus on 61,85 %. Työterveys Wellamo Oy:n osakassopimuksen mukaan yhtiön ensisijaisena tarkoituksena on hankintalaissa sidosyksikköaseman säilyttämiselle asetettuja edellytyksiä noudattaen tuottaa ja tarjota osakkailleen näille terveydenhuoltolaissa asetetun kuntien työterveyshuoltopalvelujen tuottamisvelvollisuuden ja työterveyshuollon järjestämisvelvollisuuden mukaiset palvelut sekä palvelut, jotka näiden on työterveyshuoltolain mukaan työnantajana työntekijöilleen järjestettävä.

TTW:n vuosittainen liikevaihto on noin 8-9 miljoonan euron tasolla ja yhtiössä työskentelee noin 80 työterveyshuollon ammattilaista. Lahden kaupunki ostaa yhtiöstä vuosittain n. 1,3 milj. eurolla työterveyshuoltopalveluita.

TTW perustettiin huolehtimaan omistajiensa työnantajarooliin kuuluvasta työterveyshuoltolain 4§ mukaisesta velvollisuudesta järjestää työntekijöidensä työterveyshuoltopalvelut. TTW on tarjonnut omistajille ja muille asiakkailleen työterveyshuoltolain 12§ mukaisia ennaltaehkäiseviä työterveyshuoltopalveluita ja myös muita laajempia työterveyshuoltolain 14§ mukaisia sairaanhoito- ja muita terveydenhuoltopalveluita.

Kuntaomistajien osalta yhtiö on huolehtinut myös kuntien terveydenhuoltolain 18§ mukaisesta velvollisuudesta järjestää alueellaan sijaitsevilla työpaikoissa työskenteleville työntekijöille sekä alueellaan toimiville yrittäjille ja muille omaa työtä tekeville työterveyshuoltolain 12§ mukaiset ennaltaehkäisevät työterveyshuoltopalvelut ("järjestämisvastuu").

Työterveyshuoltolain 14§ mukaisten sairaanhoito – ja muiden terveydenhuoltopalveluiden tarjoaminen muille kuin omistaja-asiakkaille lasketaan TTW:n ulosmyynniksi markkinoille. Hankintalain 15§ säätelee sidosyksikköasemassa olevien kuntaomisteisten yhtiöiden markkinoille myynnin enimmäisrajoja.

Sidosyksikköasema sallii yhtiön myyvän palveluita muille kuin omistajilleen liikevaihdosta laskettuna enintään 5 %:n ja kuitenkin enintään 500 000 euron verran (hankintalaki 15§). Edellä mainittua %-osuutta ja eurorajoitusta sovelletaan sosiaali- ja terveystalouden alalla toimiviin sidosyksiköihin voimassa olevan lainsäädännön mukaan vasta 1.1.2023 lukien ja 31.12.2022 saakka prosenttiosuus on 10 % (hankintalaki 174§). Nykyisellä toiminnan volyymilla TTW:n ulosmyynti ylittää sidosyksikköasemassa toimiville yhtiöille asetetun ulosmyynnin enimmäisrajan 2023 alkaen, mikä edellyttää yhtiön toimintaan muutoksia vuoden 2022 loppuun mennessä sidosyksikköaseman säilyttämiseksi.

TTW:n hallitus on pyytänyt 26.10.2021 lausuntoa omistajilta tytäryhtiön perustamiseksi. Osana kokonaisarviota työterveyshuoltopalvelujen järjestämisestä, Lahden kaupungin täytyy ottaa kantaa TTW:n hallituksen lausuntopyyntöön. Tytäryhtiöön siirrettäisiin yritysasiakkaiden työterveyshuollon palvelutuotanto. Kahden yhtiön toimintamallilla halutaan varmistaa Työterveys Wellamon sidosyksikköaseman säilyminen, ja että yhtiö pystyy tarjoamaan edelleen myös yrityksille työterveyshuollon palveluja ja jopa kasvattamaan markkinoille tapahtuvaa myyntiä.

Lahden kaupunginvaltuuston hyväksymissä omistajapolitiikan periaatteissa määritellään, että kaupunki ei toimi toimialoilla, joilla on toimivat markkinat ellei omistukselle ole strategisia perusteita. Keskikokoisen yhtiön resurssien jakaminen kahteen yhtiöön ei ole yhtiön toiminnan ja omistaja-asiakkaiden palvelutuotannon turvaamisen kannalta mutkatonta. Yhtiön toiminnan kehittämisen ja kustannustehokkuuden ylläpidon kannalta se kuitenkin olisi välttämätöntä, ettei jouduta toiminnan supistumisen tielle. Omistajien lakisääteisten palveluiden tarjoamiseen perustetun yrityksen siirtyminen tytäryhtiön kautta markkinaehtoiseen toimintaan kilpaillulle markkinalle ei ole Lahden kaupungin intressissä. Selkeintä olisi, että palveluntarjoaja olisi puhtaasti sidosyksikkötoimija tai palveluhankinta on kilpailutettu ja sen tuottaa markkinatoimija.

Sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueen vastuulle. Lahden kaupungin ja muiden kuntien ja kuntayhtymien tulee edelleen järjestää työterveyshuolto omille työntekijöilleen. Kunta voi järjestää tarvitsemansa työterveyshuoltopalvelut omana toimintana, tuottamalla ne yhdessä toisten työnantajien kanssa tai hankkimalla palvelut markkinoilta. Uudistuksen jälkeen TTW:n osakkeet säilyvät edelleen kuntien omistuksessa ja omistajat voivat halutessaan hankkia kilpailuttamatta

työterveyshuollon palvelut yhtiöltä, mikäli yhtiö toimii hankintalain tarkoittamassa sidosyksikköasemassa.

Sote-uudistuksen voimaantullessa 1.1.2023 terveydenhuoltolain mukainen työterveyshuollon järjestämisvastuu yrittäjille ja muille omaa työtä tekeville siirtyy kunnilta ja myös TTW:lta hyvinvointialueelle. Järjestämisvastuun siirrosta huolimatta, TTW:n nykyiset yritysasiakkaat voivat edelleen valita työterveyshuollon palveluiden tuottajan omalle henkilöstölleen ja jatkaa halutessaan TTW:n asiakkaina. Järjestämisvastuullinen tuottaja vastaa palvelun järjestämisestä tilanteessa, jossa yritys ei saa tehtyä sopimusta markkinoilla toimivan tuottajan kanssa.

Kuntien toimintaympäristön muutoksen myötä kuntien rooli on muuttumassa entistä enemmän palveluiden tuottajasta niiden järjestäjäksi. Palveluilta vaaditaan yhä korkeampaa laatua ja samalla edellytetään kustannustietoisuuden ja tehokkuuden lisäämistä. Kilpailu osaavista ammattitaitoisista työntekijöistä kovenee. Toimintaympäristön muutokset ja kiristynyt taloudellinen tilanne edellyttävät kriittistä palvelutarpeiden ja -tasojen arviointia sekä toimintatapojen muokkaamista. Kunnat joutuvat arvioimaan mm. tukipalveluiden järjestämistä ja tuottamista osana muuttuvaa toimintaympäristöä.

TTW:n omistajien selvitysryhmä on teettänyt tammikuussa 2021 työterveyspalvelujen hankinnoista vastaaville omistaja-asiakkaiden edustajille kyselyn palveluhankinnan tavoitteista ja palvelujen järjestämisestä. Vastauksista ilmeni, että omistaja-asiakkaiden tavoitteet työterveyspalvelujen hankinnan tavoitteiden osalta ovat samankaltaisia. Omistajat haluavat palveluntuottajalta nykyistä enemmän strategista kumppanuutta, aktiivista kehittämisotetta ja palveluihin vaikuttavuutta. Erityisesti työssä jaksamisen ja ennaltaehkäisevän työterveyshuollon

palveluihin tarvitaan vaikuttavuutta. Palveluilla tulee olla hyvä saavutettavuus ja ne tulee olla kustannustehokkaita. Erityisesti pienemmille osakkeenomistajille palvelua tuottavan yhtiön omistaminen ei ole olennaista palvelutuotannolle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

TTW on teettänyt vuosittain asiakastyytyväisyyskyselyjä, jonka tulokset osoittavat, että palvelu on henkilöasiakkaiden mielestä hyvää silloin, kun palveluun pääsee. Sen sijaan omistajakyselyn vastauksiin perustuen omistaja-asiakkaiden johto ei saa palveluhankinnalta haluamaansa.

Omistajastrategisten vaihtoehtojen tarkastelu

Toimintaympäristön muutos ja omistaja-asiakkaiden palvelutuotantoon kohdistamat kehittämistarpeet edellyttävät omistajilta toimenpiteitä ja omistajastrategisten vaihtoehtojen tarkastelua. Osakkaat ovat käyneet omistajastrategisen keskustelun osakaskokouksessa 19.1.2022.

Osakaskokouksessa päädyttiin selvittämään kahta vaihtoehtoista järjestelyä yhtiön omistajuuden ja palvelutuotannon hankinnan osalta: 1) työterveyspalveluhankinnan kilpailutus ja TTW:n omistusosuuden myynti 2) kumppanuusmalli kaupallisen toimijan kanssa työterveyspalvelujen järjestämiseksi nykyisille omistaja-asiakkaille. Omistajilla on halukkuutta tehdä ratkaisuja yhdessä kaikkien osakkaiden etujen toteutumiseksi.

Omistajastrategisista vaihtoehtoista myynnin selvittämisen kannalla on kahdeksan osakasta, kumppanuusmallin yksi ja viisi osakasta ei ottanut kantaa ensisijaiseen vaihtoehtoon. Lahti ei osakaskokouksessa ottanut kantaa ensisijaiseen vaihtoehtoon. Omistajista Pukkila ja Myrskylä ovat siirtymässä osaksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialuetta, mikä vaikuttaa heidän haluunsa irtautua TTW:stä. Lahden kaupungin kanta

enemmistöomistajana on ohjaava ja muut osakkaat odottavat Lahden kaupungin linjausta toimintavaihtoehtoista.

Vaihtoehto 1: Työterveyspalveluhankinnan kilpailutus ja osakeomistuksen myynti

Työterveyshuollon palvelut kilpailuttamalla ja yhtiön omistuksesta luopumalla, siirrytään vaikuttamaan omistamisen mekanismien sijaan palveluhankintaan ainoastaan sopimusperusteisesti. Omistajana Lahden kaupunki on voinut vaikuttaa palvelusopimuksen ohella yhtiön toimintaan osakassopimuksella, hallitusjäseniä nimittämällä ja tavoitteen asetannalla. Omistukseen liittyy aina myös omistajan riski, joka omistuksesta luopumalla poistuu.

TTW on kiinnostava kohde ostajien näkökulmasta kokonsa ja hyvien asiakkuuksien johdosta. Työterveyshuollon isot yksityiset toimijat ovat kasvaneet viime vuosina ja ovat resursseiltaan suuria kehittäessään palveluntuotantoa, IT-ratkaisuja ja myös kyvykkäitä rekrytoimaan henkilökuntaa. Omistusmuutoksen jälkeen palveluiden kehittämisvastuu on uudella omistajalla. Palveluhankinnan kautta uuden toimijan kehittämät palvelut esimerkiksi digitaaliset alustat ja raportointijärjestelmät on mahdollista saada nopeasti asiakkaiden käyttöön.

Työterveyspalveluiden kilpailutus ja TTW:n osakekannan myynti kannattaa toteuttaa samanaikaisesti, jotta yhtiön toimintaedellytykset jatkuvat. Osakaskokouksessa todettiin, että ratkaisuja pyritään tekemään yhdessä. Jos kaikki osakkaat ovat mukana, kaupan kohteena olisi koko yhtiön osakekanta ja osakkaiden myyjinä osakkeen omistajat. Osakeomistuksen myynnissä kauppahinta jakautuu myyjien kesken osakkeiden omistuksen suhteessa. Osakekaupassa TTW:n omistus vaihtuu ja yhtiö jatkaa

liiketoimintaansa uuden omistajan ohjauksessa. Kaikki sopimukset jatkuvat ennallaan, velat ja vastuut siirtyvät uudelle omistajalle.

Palvelujen hankinnan kilpailutus vaatii huolellista työtä, määrittelyjä ja mittareita hankinnan tuloksellisuuden varmentamiseksi. Jokainen tilaajaorganisaatio solmii kilpailutuksen voittaneen palveluntuottajan kanssa oman sopimuksen ja pääsee kehittämään palvelujaan sopimuksensa mukaisesti. Kilpailutuksen pääperiaatteena on palveluiden kiinteä hinnoittelu ja palveluntarjoajalta edellytettävät laatutekijät, esimerkiksi palveluiden saavutettavuus, vaikuttavuus, digitaalisuus ja tiedolla johtamisen välineet. Kilpailutuksessa ainoaksi liikkuvaksi osaksi jää osakekannan hinnoittelu, josta palveluntarjoajat kilpailevat. Kilpailutusasiakirjojen laadinta ja määrittelyt ovat kilpailutuksen onnistumisen kriittinen tekijä ja riski, joka voi realisoitua, jos valmistelua ei tehdä huolellisesti.

Kilpailutuksessa palveluhankinta toteutetaan määritellyn sopimuskauden ajaksi. Kilpailuttamalla hankinta riittävän pitkäksi n. 4-5 vuoden ajanjaksoksi saadaan palveluille jatkuvuutta ja lisäarvoa yhteistyöhön. Hankinta sitoo tilaajaa kuitenkin vain sopimuskauden. Kustannuksia voidaan pyrkiä hallitsemaan kilpailuttamalla palvelut säännöllisesti. Kilpailutuksen riskinä on se, että markkinat keskittyvät ja ajan myötä kustannukset kasvavat.

TTW:n työntekijöille myyntiratkaistu tuo jatkuvuutta; yhtiön sopimukset, kuten henkilöstön työsopimukset jatkuvat. Yhtiön toiminta jatkuu uuden omistajan ohjauksessa ja henkilökunnalla on myös uuden omistajan tuomat mahdollisuudet. On mahdollista, että omistuksen muutos tuo muutoksia henkilöstön työehtoihin.

Vaihtoehto 2: Kumppanuusmalli kaupallisen toimijan kanssa

Kumppanuusmallissa haetaan toimintaan uutta kehittämisresurssia ja lisää valmiita palveluratkaisuja kilpailuttamalla työterveyshuoltopalveluiden järjestämiseen mukaan kaupallista yhteistyökumppania. Kaupalliset toimijat ovat toteuttaneet julkisomisteisten yhtiöiden kanssa myös kumppanuusmalliratkaisuja. Alustavaan markkinavuoropuheluun perustuen kumppanuusmallin todennäköisin toteutustapa olisi yhteisyritysmalli, jossa osakkaana olisivat kaupallinen kumppani ja omistaja-asiakkaita.

Kaupallisen toimijan mukaan saaminen edellyttää seuraavien reunaehtojen huomioon ottamista. Vastuunjakokysymysten selkeyttämiseksi kaupallinen toimija haluaa yleensä yhteisyrityksestä enemmistöomistuksen (vähintään 51 %). Osakassopimuksessa omistajien kesken tulee määriteltäväksi yhteisyrityksen taloudelliset tavoitteet, investoinnit, rahoitus, toimintaperiaatteet ja omistuksesta irtautumiseen liittyvät ehdot.

Kumppanuusmalli sisältää rajapintamäärittelyjä, joita täytyy pohtia huolellisesti. Kaupallisen kumppanin kanssa kilpailuoikeudellinen roolitus määritellään tarkoin. Todennäköistä on, että perustettava yhteisyritys keskittyisi vain in-house asiakkaisiin ja markkinaehtoinen toiminta rajattaisiin sen ulkopuolelle. Enemmistöomistaja on vastuussa potilastietorekisterin ylläpidosta ja kumppanuusmalli edellyttää potilastietojärjestelmien yhdistämistä. Osakaspohja, jossa omistajana olisi hyvinvointialue, aiheuttaa myös rajapintamäärittelyjä.

Kumppanuusmalliin haettaisiin kumppania kilpailutusmenettelyn kautta. Palvelusopimuksen sisällön osalta noudatettaisiin edelleen periaatetta, jossa hinta on kiinteä ja laatukriteerit täytettävä. Kumppanuusmallin osalta

on pohdittava tarkoin omistamiseen liittyviä tavoitteita ja sitoumuksia, jotka tulevat määritellyksi osakassopimuksessa.

TTW:n työntekijöille kumppanuusmalli saattaa sisältää myyntivaihtoehtoa enemmän epävarmuutta. Mallissa henkilökuntaa siirtyisi todennäköisesti liikkeenluovutuksella uudelle toimijalle. Toiminnan mahdollinen rajaaminen vain in-house tuotantoon voi tarkoittaa toiminnan supistumista. On mahdollista, että kumppanuusmallin ratkaisu tuo muutoksia henkilöstön työehtoihin.

Johtopäätökset

Lahden kaupungin tulee ottaa kantaa muuttuvassa toimintaympäristössä siihen, miten työterveyshuoltopalveluiden tuotanto ja hankinta jatkossa järjestetään. TTW:n osakaskokouksessa on käyty osakkaiden kesken keskustelua vaihtoehdoista ja päätetty selvittää kahta vaihtoehtoista järjestelyä: omistuksesta luopumista ja kilpailutusta ja kumppanuusmallia.

Toimivat työterveyspalvelut ovat henkilöstöhallinnon strateginen työväline ja jatkossa entistä tärkeämpi osa henkilökunnan rekrytoinnin ja pitovoiman parantamisessa. Molemmat omistajastrategiset vaihtoehdot onnistuessaan mahdollistavat Lahden kaupungin työterveyshuollon palveluhankinnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen; kustannustehokkaat, saavutettavat, vaikuttavat ja kehittyvät palvelut.

Ratkaisua arvioidaan ensin omistamisen näkökulmasta; tuoko palvelua tuottavan yrityksen omistaminen lisäarvoa palvelutuotantoon.

Omistaminen sitoo pääomaa ja omistajaohjauksen resursseja täytyy kohdentaa strategisesti tärkeiksi määriteltäviin omistuksiin.

Työterveyspalvelua tuottavan yhtiön kehittäminen vaatii omistajalta

osaamista eikä se ole kaupungin ydintoimintaa. Työterveyshuoltopalvelun hankinta on tyypillisesti hankinta, jonka sisältöä ohjataan vahvasti sopimusperusteisella määrittelyllä ja palvelutuotannolle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa hallitulla sopimushallinnalla, ilman että palvelua tuottavaa yritystä omistetaan. Onnistunut palveluhankinta edellyttää kuitenkin vahvaa panostusta kilpailutuksen valmisteluun, määrittelyihin ja resursointia sopimusseurantaan.

Osakeomistus myymällä voidaan tulouttaa omistamiseen sitoutunut arvonnousu. Tuloutus ei ole kuitenkaan järjestelyn päätavoite. Kilpailutus on tarkoitus toteuttaa tavalla, jossa painotetaan palveluhankinnan kustannustehokkuutta ja palvelun sisällön laatua.

Osaomistajuus kumppanuusmallissa tuo työterveyshuollon palvelutuotantoon nykyisenkaltaista jatkuvuutta ja omistamisen kautta omistajalle kuuluvat vaikuttamismahdollisuudet. Kumppanuusmallissa omistajaosakkaat, kuten Lahden kaupunki, säilyttävät mahdollisuuden ohjata toimintaa esimerkiksi osakassopimuksen ja hallitusnimitysten kautta. Lahden kaupunki menettää järjestelyssä kuitenkin todennäköisesti enemmistöomistuksen. Omistajana Lahden kaupunki kantaa edelleen omistamisen riskiä esimerkiksi yhtiön rahoitukseen liittyen.

Kumppanuusmalli kuten nykyinenkään omistusmalli ei mahdollista osinkotuottoja. Omistamisen intresseissä saattaa esiintyä eroavaisuuksia omistaja-asiakkaiden ja kaupallisen toimijan välillä.

Johtopäätöksenä todetaan, että työterveyspalvelua tuottavan yhtiön omistamisella ei arvioida saatavan erityistä etua, jota ei voitaisi sopimushallinnalla saavuttaa. Sopimusperusteisella palveluhankinnalla voidaan saavuttaa kustannustehokas ja strategiset tavoitteet täyttävä hankinta, tulouttaa omistukseen sitoutunut arvonnousu, välttää

omistamisen riski ja kilpailuttaa sisältö ja hinnoittelu säännöllisin väliajoin. Palveluhankinta kilpailuttamalla ja osakeomistuksen myynnillä markkinoille vältetään tarve jakaa yhtiön toiminta kahteen erilliseen yhtiöön. Kilpailutuksen ja yhtiön myynnin riskinä voidaan pitää sitä, että markkinat keskittyvät ja ajan myötä kustannukset saattaisivat kasvaa.

TTW:ssä on 14 osakkeenomistajaa, joista Lahden kaupunki on suurin. Parhaaseen lopputulokseen molemmissa omistajastrategisissa vaihtoehtoissa päästään, jos järjestelyssä on mukana mahdollisimman laaja osakaskunta. Osakaskokouksessa enemmistö osakkeenomistajista piti omistajastrategisista vaihtoehtoista myynnin selvittämistä heille ensisijaisena vaihtoehtona. Osakkaat ovat ilmaisseet, että ratkaisuja tehdään yhdessä. Enemmistöomistajana Lahden päätöksen kanta on muita osakkaita ohjaava, ei kuitenkaan sitova. Tämän hetken paras indikaatio muiden osakkaiden päätöksenteosta on osakaskokouksessa otettu kanta. Kumppanuusmallin valinta sisältää Lahden kaupungin näkökulmasta riskin, että kumppanuusmalliin lähtee mukaan nykyistä suppeampi asiakas- ja osakas pohja. Se tekee kumppanuusmallista kiinnostavuudeltaan heikomman kaupallisten kumppanien näkökulmasta ja saattaa heikentää myös malliin sisältyviä ehtoja.

Erityisesti hyvinvointialueen ratkaisulla on järjestelyjen toteutettavuuden ja ehtojen suhteen merkittävä rooli. Hyvinvointialue valmistelee omaan päätöksentekoonsa henkilöstön työterveyshuollon ratkaisut kevään 2022 aikana, jotta se saa toiminnan järjestettyä hyvinvointialueen käynnistymiseen 2023 mennessä. Hyvinvointialueelle työterveyshuolto on strateginen tekijä kiristyvässä työvoimapulassa, johon se tarvitsee vahvan kumppanin.

TTW:n työntekijöille yhtiön osakeomistuksen myynnin arvioidaan tuovan selkeämpää jatkuvuutta. Yhtiön sopimukset, kuten henkilöstön työsopimukset jatkuvat. TTW:n työntekijöille kumppanuusmallin arvioidaan sisältävän enemmän epävarmuutta. Työterveyshuoltoyhtiön toiminta kumppanuusmallissa voi olla volyymiltaan nykyistä suppeampaa.

Päätöksenteko

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuusto päättää osakeomistuksen myynnistä tai muusta järjestelystä tilanteessa, jossa määräysvalta menetetään tai jonka vaikutukset kaupungin asemaan ovat verrattavissa määräysvallan menettämiseen. Molempiin päätösvaihtoehtoihin liittyy TTW:n määräysvallan menettäminen, kun omistusosuus joko myydään tai kumppanuusmallissa muuttuu oletettavasti vähemmistöomistukseksi.

Osakekannan myyntiin liittyvät yksityiskohdat valmistellaan kaupunginhallituksen päätettäväksi kaupunginvaltuuston tehtyä mahdollisen päätöksen, että Lahden kaupunki on valmis luopumaan TTW:n omistuksesta. Kaupunginhallitus antaa konsernipalveluille tehtäväksi kilpailuttaa Lahden kaupungin työterveyshuoltopalvelujen hankinnan, jos kaupunginvaltuusto hyväksyy osakeomistuksen myynnin. Työterveyspalvelujen laajuus määräytyy työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti sisältäen ennaltaehkäisevän työterveyshuollon sekä sairaanhoitopalvelut ja joihin liittyvät yksityiskohdat määritellään tarjouspyynnössä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 9

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote Työterveys Wellamo Oy, Työterveys Wellamo Oy osakkaat

Liitteet

Päätösesitys – ennakkoarvioinnin arviointi

Äänestyslista 26§

Eriävän mielipiteen perustelut 26§

Kj 28.3.2022 § 8_Otto-oikeuden käyttäminen konserni- ja tilajaoston päätökseen 21.3.2022 §
26

Kuntien kannanotto Työterveys Wellamosta

Äänestyslista KH 4.4.2022 § 125 muutosehdotus Virta

§ 126

Lahden kaupungin lausunto TEN-T liikenneverkon asetusuudistuksesta Euroopan komissiolle

1703/03.00.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnittelujohtaja Petri Honkanen, p. 050 559 4160

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa perusteluosassa kuvatun lausunnon Euroopan komissiolle TEN-T verkon asetusuudistuksesta.

Perusteluosa

Euroopan komissio on antanut lausuntomahdollisuuden TEN-T liikenneverkon asetusuudistuksesta. Lausunto pyydetään jättämään komissiolle 11.5.2022 mennessä.

Yleistä

Euroopan unionin tasolla on määritelty Euroopan laajuinen liikenneverkko TEN-T, joka koostuu solmupisteistä ja niitä yhdistävistä väylistä. Tavoitteena on luoda yksi Euroopan laajuinen ja eri liikennemuodot kattava

verkko, jolla on korkeat laatuvaatimukset ja joka edistää ihmisten ja tavaroiden kestävästä liikkumisesta. Verkon väyliä ovat tiet, rautatiet sekä vesiväylät merellä ja sisävesillä. Solmukohtia ovat puolestaan lentoasemat, satamat ja kaupunkisolmukohtat. Voimassa oleva asetus on vuodelta 2013 ja asetusta uudistetaan parhaillaan. Euroopan komissio antoi ehdotuksen uudeksi TEN-T-asetukseksi joulukuussa 2021. Komissio on avannut mahdollisuuden antaa palautetta uudistuksesta.

Asetusehdotus sisältää TEN-T-verkon määrittelyn sekä infrastruktuuriin liittyvät vaatimukset, jotka TEN-T-verkon tulee täyttää. Voimassa olevassa asetuksessa TEN-T-verkko on jaettu kattavaan verkkoon ja ydinverkkoon. Ydinverkko tulisi saada valmiiksi vuoden 2030 loppuun mennessä ja kattava verkko puolestaan 2050. Komission ehdotuksessa liikenneverkkojen määrittelyyn on tullut yksi uusi luokka: laajennettu ydinverkko nykyisten ydinverkon ja kattavan verkon rinnalle. Laajennetun ydinverkon tavoitevuosi on näiden kahden aiemman luokan välissä, vuodessa 2040.

Suomessa sijaitsevan ydinverkon radoille tai tieverkolle ei ehdotuksessa esitetty muutoksia. Rataverkolla hankeyhtiöiden oikoratalinjaukset pääkaupunkiseudulta Turun, Tampereen ja Kouvolan suuntiin on esitetty ehdotuksessa henkilöliikenteessä laajennettuna ydinverkkona ja tavaraliikenteessä kattavalla verkolla. Tieverkolla kattavaa verkkoa on laajennettu valtateiden 12, 15 ja 25 osalta. Kaupunkisolmukohtiksi ehdotetaan kaikkia seitsemää MAL-kaupunkia, mukaan lukien Lahtea. Voimassa olevassa asetuksessa Helsinki ja Turku ovat olleet ainoat kaupunkisolmukohtat.

TEN-T-verkon määrittely vaikuttaa siihen, miten asetuksessa mainittuja yhteyksiä kehitetään. Verkon kehittämiseen osoitetaan EU:n rahoitusta

CEF-rahoitusohjelmalla, mutta kansallisella rahoituksella on merkittävä rooli.

Asetus Lahden kaupungin kannalta

Lahti on lisätty uutena kaupunkina TEN-T verkon liikenteelliseksi kaupunkisolmukohdaksi. Tätä voidaan pitää hyvänä lisänä. Kaupunkisolmukohta määritelmä lisää myös erilaisia velvoitteita. Näitä ovat kestävän kaupunkiliikkumisen (SUMP) ohjelman laadinta kaupunkiseudulle, rahtiliikenneterminaalin toteuttaminen, vaatimuksia vaihtoehtoisen polttoaineen jakeluverkolle, tilastoinnin toimitusvelvollisuus komissiolle. Status avaa mahdollisuuden CEF-rahoituksen hakemiseen. Lisääntyneisiin velvoitteisiin pystytään osaltaan vastamaan jo aiemmin tehdyn kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman (SUMP) kautta. Lisäksi sähköisen liikenteen latausinfra on Lahdessa kansallisella tasolla hyvin kattavaa ja rahtiliikenneterminaalin toteuttaminen Nostavan alueelle on suunnitteilla.

Raideliikenteen osalta ehdottomasti suurimmaksi ongelmaksi ehdotuksessa nähdään itäratalinjauksen pitäminen osana ydinverkkoa. Itäratalinjauksen kustannus-hyötyanalyysi on poikkeuksellisen huono. Linjauksella saavutettava aikasäästö on pieni, kustannusten ollessa erittäin suuret. Uusi linjaus ei myöskään maankäytöllisestä näkökulmasta saavuta uusia merkittäviä asukaskeskittymiä tai potentiaalisia kehitysalueita. Raideliikenteen osalta positiivista on Lahti-Kerava radan edelleen pitäminen osana ydinverkkoa.

Päijät-Hämeen maakuntahallitus on kokouksessaan 14.3 antanut asiasta lausunnon ja kaupungin näkemys on yhteneväinen maakuntaliiton kanssa.

Esitys kaupungin lausunnoksi

Lahden kaupunki kannattaa asetusuudistuksen tavoitteita ja TEN-T-verkon kehittämistä. Päijät-Hämeen maakuntahallitus on antanut lausunnon asetusehdotuksesta ja Päijät-Hämeen maakunnan keskuskaupunkina Lahden kaupunki yhtyy lausunnossa esitettyihin näkemyksiin.

Asetusuudistuksen mukaan Lahti on määritelty kaupunkisolmukohdaksi, mitä kaupunki pitää hyvänä ja perusteltuna. Esitys vahvistaa Lahden kaupungin roolia tulevaisuuden MAL-kaupunkiseutuna.

Kattavan verkon osalta kaupunki pitää hyvänä valtatie 12 määrittelyä kattavan verkon osaksi myös Tuuloksesta Tampereelle ja edelleen Raumalle. Verkon osalta merkittävin tarkistustarve on kartoilla olevan vanhan, Lahden keskustan läpi kulkevan linjauksen korvaaminen uuden eteläisen kehätien (VT12) linjauksella.

Lahden kaupunki pitää tärkeänä, että ydinverkon ratayhteydet Suomessa kulkevat olemassa olevia ratoja pitkin. Esitämme, että Helsingistä Kouvolaan ratayhteys kulkee edelleen Lahden kautta, eikä erillistä uutta itäratalinjausta esitetä. Ratayhteyksiä Helsingistä Itä-Suomeen voidaan nopeuttaa ja parantaa kehittämällä olemassa olevia ydinverkon ja kattavan verkon ratoja. Tämä ratkaisu on mahdollista toteuttaa uuteen itäratalinjaukseen nähden huomattavasti pienemmillä kustannuksilla ilman matkustusajan merkittävää pidentymistä. Lisäksi uuden itäratalinjan toteuttamisen eräänä perusteena esitetty raideliikenneyhteyden parantaminen Venäjälle tulee tarkistella nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa uudelleen.

Raideliikenteen verkon osalta täsmennyksenä esitetään Lentoradan kirjaamista liitekarttoihin Päijät-Hämeen liiton lausunnossaan esittämällä tavalla, ehdotuksessa se on nyt kuvattu vain osittain. Lentorata on Lahden kannalta eräs keskeisimmistä liikenneyhteyksistä mahdollistaen

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

tulevaisuudessa erittäin merkittävän raideliikenteen matka-ajan
lyhentymisen lentoasemalle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Euroopan komissio

§ 127

Valtuustoaloite: Lahti pyrkii tulevaisuudessa siihen, että Lahti on kaikkialta ja ympäri vuorokauden naisille turvallinen kaupunki KV

4036/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Turvallisuuspäällikkö Antti Prepula p. 044 416 3812

Asuntoasiankoordinaattori Helene Vanninen p. 044 482 0862

Suunnittelija Katja Karevaara p. 044 482 6233

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattori Marja Mikola
p. 044 483 6378

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitetyksi.”

Perusteluosa

Valtuutetut Kalle Aaltonen ja Minni Salminen 10.5.2021:

”Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksi käyttäen Pro Lahden valtuustoryhmä esittää, että Lahden kaupunki pyrkii tulevaisuudessa siihen, että Lahti olisi

kaikkialta ja ympäri vuorokauden naisille turvallinen kaupunki. Naisten turvallisiksi kokemien alueiden on tutkimuksissa havaittu olevan myös kaikkien muiden ihmisryhmien turvallisiksi kokemia. Tämä lisäisi Lahden vetovoimaa, turvallisuutta ja viihtyisyyttä sekä parantaisi esimerkiksi elinkeinonharjoittamismahdollisuuksia. Tällaisesta lähestymistavasta asiaan on positiivisia kokemuksia muualta maailmasta.

Esimerkkejä tällaisesta naisten turvallisuutta lisäävistä toimista Lahdessa olisi esimerkiksi riittävä iltavalaistus syksyisin sekä keskustan räikeän päihdekulttuurin lieveilmiöiden kitkeminen.”

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian valmisteluun 11.10.2021 /122§.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Tilastollisesti

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan vuonna 2020 päivittäisen elämänsä erittäin tai hyvin turvallisiksi kokeneiden lahtelaisten naisten osuus oli 11 suurimman kaupungin vertailussa pienin, 58,6 % (heikoin sijoitus). Tämän lisäksi, Lahden sijoitus on 3. heikoin, kun verrataan päivittäisen elämänsä turvattomaksi kokeneiden osuutta, 3,8 %. (Lähde: THL Sotkanet. Huom. Helsingistä ei tietoja saatavilla 4.6.2021).

Kaupunki- ja kuntapalvelut -kyselyssä 2020 ei ole vastauksissa eroteltavissa sukupuolta, mutta naisten antamia vastauksia oli kokonaisuudessaan enemmän; Miehiä 38 %, Naisia 60 % ja Muu tai ei halua kertoa 2 %. Naisten %-osuus oli vertailukaupungeista suurin Lahdessa.

Kaupunki- ja kuntapalvelut -kyselyssä vuonna 2020 Lahti sijoittui vertailukaupungeista viimeiseksi kysymyksessä Miten hyvin yleinen järjestys ja turvallisuus on hoidettu asuinkunnassa, keskiarvolla 3,44 (vertailukaupunkien ka. 3,92). Lahdessa oli vertailukaupunkien selvin muutos ja heikennys edelliseen vertailukohtaan vuodelta 2017, -0,48 (ka. Lahti 2017: 3,92). Lahti sijoittui vertailun heikoimmin myös kysymyksessä Miten hyvin asuinalueen turvallisuus on hoidettu asuinkunnassa, ka. 3,86. Muutos vuoteen 2017 oli myös vertailun suurin, -0,18 (vertailukaupunkien ka. 4,09). Vertailukaupunkien ulokset ovat vuodelta 2012. (Kaupunki- ja kuntapalvelut 2020; Helsinki, Espoo, Vantaa, Lahti, Oulu, Turku, Kemi).

Poliisin Lahteen kohdistuvat tilastot ajanjaksolta 1/2019 – 4/2021

Poliisin Lahteen kohdistuvat tilastot ajanjaksolta 1/2019 – 4/2021 kertovat naisten olevan rikosten asianomistajia hivenen harvemmin kuin miesten. Kaikkien rikosten osalta asianomistajina Lahdessa on 1/2021 – 4/2021 välisenä aikana ollut 1865 henkilöä, joita naisiin on kohdistunut 837 rikosta ja miehiin 1028. Koko Hämeen poliisilaitoksen alueella suhde on sama. Kokonaisrikosten määrä on ollut tarkastelujaksolla 5815, joista naisiin on kohdistunut 2693 rikosta ja miehiin 3122.

Rikoksen uhriksi joutuneet naiset joutuvat toisenlaisten rikosten uhreiksi mitä miehet. Tyypillisimmin naiset joutuvat kotona tapahtuvan väkivallan, seksuaali- tai nettirikoksen uhreiksi. Lahdessa tietyt asuinalueet erottuvat poliisin tilastoissa.

Kaikkien rikosten osalta naiset osuus asianomistajista on pienentynyt vuodesta 2019 (3465) ja vuodesta 2020 (3935) vuoden 2021 arvioon 2500 asianomistajaa naisena. Vuoden 2020 tilastoissa näkyy Vastaamon tietomurto, jonka johdosta Lahdessa tehtiä yli 1000 rikosilmoitusta yhteensä. Tilastoarvioiden mukaan naisiin kohdistuvat seksuaalirikokset

ovat lisääntymässä Lahdessa vuonna 2021, mutta esimerkiksi naisiin kohdistuvat pahoinpitelyt pysyvät todennäköisesti ennallaan tai hivenen vähentyvät, kuten muut naisiin kohdistuvat rikokset yleisesti.

Rikoksesta epäiltyjen osalta ovat miehet olleet kaikilla sektoreilla selkeämmin edustettuina. Rikoksesta epäiltyjä on kokonaisuudessaan Lahdessa ollut ajanjaksolla 1/2021 – 4/2021 yhteensä 2582 henkilöä, joista naisten osuus on 503 henkilöä ja miesten osuus 2079. Muiden kuin rattijuopumusten ja huumausainerikosten osalta rikoksista epäiltyjen naisten määrä on arviolta vähentymässä vuonna 2021 verrattaessa vuosiin 2019 ja 2020.

Turvallisuuden tunne

Turvallisuuteen liittyy voimakkaasti tunne, johon esimerkiksi katuvalaistus vaikuttaa. Valaistuksen määrällä ei ole rikoksen uhriksi joutumisessa merkittävää vaikutusta, mutta voi vaikuttaa esimerkiksi liukastumisvahinkoihin. Naisiin kohdistuu rikoksia usein toisaalla kuin julkisilla alueilla. Turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia asioita ovat valaistus, toisten ihmisten läsnäolo, avunsaannin nopeus, rikosten selvittämistehokkuus ja sosiaalinen media.

Turvattomuuden tunteeseen vaikuttavat myös havaittu häiriökäyttäytyminen, maahanmuuttajaryhmät, päihteiden käyttäjät ja yleinen siivottomuus. Naiset kokevat julkisilla paikoilla väkivallan uhkaa miehiä enemmän, vaikka todennäköinen uhri on päihtynyt mies. Lahtelaisten turvattomuuden tunteeseen vaikuttaa se, millä todennäköisyydellä nykyiset huolet toteutuvat tulevaisuudessa.

”Tulevaisuus pelottaa aiempaa enemmän: Vuonna 2018 49 prosenttia uskoi tulevaisuuden olevan turvattomampi, vuonna 2019 tätä mieltä oli 53 prosenttia. Naiset näkevät tulevaisuuden turvattomampana kuin miehet ja

vanhemmat ikäluokat turvattottomampana kuin nuoret.
(Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, MTS 2020)“

Tulevaisuuteen suhtautumisessa on eroja eri väestöryhmien välillä. Taloudellisen toimeentulon hankalaksi kokeneet, aiemmin fyysisen väkivallan uhriksi joutuneet ja nuorimpaan ikäryhmään kuuluvat kokevat todennäköisimmin joutuvansa väkivallan uhriksi tulevaisuudessa. Jos nuorimpien ikäluokkien koot pientyvät ja samalla kokonaisrikollisuus jatkaa laskuaan, on oletettavissa, että väkivallan pelko ei ainakaan merkittävästi kasva. Sosioekonomiset sekä päihde- ja mielenterveysongelmat kasautuvat kuitenkin edelleen samoille väestöryhmille, samoin turvattomuuden kokemukset.

Turvallisuuskysely 2020

Syksyllä 2020 osana valtakunnallista lähiöohjelmaa toteutettiin verkossa turvallisuuskysely, johon vastasi 940 henkilöä. Vastaajista 69% oli naisia. Suurin osa vastauksista saatiin keskustan ja sen lähialueiden postinumeroalueilta (15100, 15110 ja 15140). Vastaajien joukossa erilaisten rikosten uhriksi joutuminen ei ole kovin yleistä. Merkittävä osa vastaajista on kuitenkin kokenut sanallista häirintää (n. 22 %) sekä jonkinasteista huolta erilaisten rikosten uhriksi joutumisesta. Kysyttäessä onko kilometerin säteellä kodista paikkoja, joita välttelee väkivallan uhkan vuoksi nousivat tietyt alueet esiin, kuten kauppakeskus Trion seutu, Paavolan vanhan tervesaseman ja Anttilan välinen alue sekä esimerkiksi Aleksanterinkadun Sokoksen puoleinen kulma. Paavolan tervesaseman purkutyöt aloitettiin keväällä 2021, millä toivotaan olevan suotuisa vaikutus koettuun turvallisuuden tunteeseen alueella. Turvallisuuskysely on tarkoitus toteuttaa kahden vuoden välein.

Lahden kaupungin asuntopoliittisia linjauksia uusitaan ja ne tuotaneen päätöksentekoon vuoden vaihteen jälkeen. Asuntopolitiikalla voidaan vaikuttaa turvallisuuden tunteeseen eri tavoin, kuten ohjaamalla rakentamista niin, että ehkäistään asuinalueiden haitallista eriytymistä, minkä on havaittu lisäävän turvattomuuden tunnetta. Uudisrakentamisen kannattavuus määrittyy asuntomarkkinoilla ja kunnalla on vain rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa näiden toteutumiseen. Asuntopolitiikan keinovalikoimalla ei ole mahdollista saada nopeita ratkaisuja vaan systemaattinen, vahva ja näkemyksellinen asuntopolitiikka realisoituu tuloksiksi usein vasta vuosikymmenten päästä. Asuntopolitiikan tueksi tarvitaan myös muita asuinalueiden eriytymistä ehkäiseviä toiminta- ja työmalleja, esimerkiksi positiivista erityiskohtelua mutta ennen kaikkea vahvaa panostusta eriarvoisuuden, köyhyyden ja syrjäytymisen liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi.

Valaistuksen rakentaminen ja suunnittelu

Kaupungininsinööri Mika Lastikan mukaan valaistus on rakennettu ensisijaisesti liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Suunnittelussa huomioidaan myös yleisen järjestyksen ja turvallisuuden näkökohdat. Kuitenkin on pidetty tarkoituksenmukaisena säästötoimenpiteenä valaistuksen osittaista sammuttamista yöaikaan niissä kohteissa, joissa ei ole vielä valaistuksen himmentämisen mahdollistavaa LED-valaistusta.

Ehkäisevä työ

Lahdessa tehdään ehkäisevää työtä myös turvallisuusnäkökulma huomioiden. Lahti osallistuu aktiivisesti seudullisen ehkäisevän työn verkoston toimintaan, jossa perhe- ja lähisuhdeturvallisuus on yhtenä aihealueena. Kuntien henkilökuntaa on koulutettu perhe- ja

lähisuhdeturvallisuusteen liittyvissä asioissa mm. miten väkivalta otetaan puheeksi ja siihen puututaan mahdollisimman varhain. Koulutukset aiheesta jatkuvat. Tänä vuonna on seudullisesti mietitty, miten kunnassa voitaisiin edistää lähisuhdeturvallisuutta. Työskentelyn pohjalta tehtiin lähisuhdeturvallisuuden edistäminen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy kunnissa malli, jonka jalkauttaminen aloitetaan.

Varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa lapsiin ja nuoriin kohdistuvaan kiusaamiseen ja seksuaaliseen häirintään puututaan mahdollisimman varhain. Lahden kouluihin ja oppilaitoksiin on luotu yhdenmukaiset kiusaamisen ja häirinnän vastaiset suunnitelmat sekä seksuaaliseen häirinnän ja väkivaltaan puuttumisen suunnitelmat. Opetus- ja oppilashuoltohenkilöstön tietoperustaa on vahvistettu kiusaamisen, seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ennaltaehkäisyssä.

Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on käytössä restoratiivisen sovittelun ja Mini-verson ohjelmia. Opetushallituksen kiusaamisen vastaisen oppaan materiaalit ovat käytössä perusopetuksessa ja lukiossa.

Lahti osallistuu valtakunnallisen ehkäisevän päihdejärjestöverkostojen Kaikkien kaupunki kampanjaan syyskuussa 2021. Kampanjan tarkoituksena on lisätä myös kaupunkiviihtyvyyttä ja turvallisuutta. Turvallisuusteema Mitä tehdä, jos kaupungilla liikkua pelottaa on lisätty kampanjan myötä perusopetuksen lukuvuosikalenteriin. Turvallisuus ja turvallinen kohtaaminen otetaan esille myös keskustassa liikkuvien nuorten kanssa sekä ammattilaisille järjestetyissä koulutuksissa.

Aloitevastauksen täydennys

Ehkäisevän ja etsivän työn keinoin pyritään vaikuttamaan myös siihen, että Lahden katunäkymä rauhoittuisi ja sen myötä turvallisuuden tunne lisääntyisi.

Monet eri toimijat jalkautuvat Lahdessa kaduille säännöllisesti useampana päivänä viikossa. Isommalla moniammatillisella porukalla, jossa on mukana mm. Lahden kaupungin nuorisopalvelut, srk, poliisi, Mononside ja Walkers Lahti, jalkautumisia tehdään esimerkiksi koulujen päättöviikonloppuna ja muutenkin sellaisina aikoina, kun nuoret ovat sankoin joukoin liikkeellä tai Lahdessa on nuorison liikkeelle saava tapahtuma tai konsertti.

Lahden alueelle on saatu kaksi erilaista hanketta, joissa molemmissa on tavoitteena tavoittaa kadulla olevia ihmisiä ja auttaa heitä elämässä eteenpäin.

Diakonissalaitoksen säätiön STEA rahoitteinen Tukialus hanke tekee jalkautuvaa etsivää mielenterveys- ja päihdetyötä Lahden kaduilla vuosina 2022-2024. Hankkeen projektityöntekijät ja vertaistoimijat jalkautuvat Lahden kaduille arkipäivisin kohtaamaan kaikkein heikoimmassa asemassa olevia mielenterveys- ja päihdeongelmista sekä sairauksista kärsiviä ihmisiä. Työtä tehdään sosiaalisella kärjellä. Tavoitteena on tukea ihmistä elämän ja arjenhallinnan palautumisessa, jotta hän kiinnittyy sekä pystyy hyödyntämään muita alueellisia palveluita. Hanke tekee tiiviisti yhteistyötä kaikkien alueellisten toimijoiden kanssa, jotka kohtaavat hankkeen kohderyhmän ihmisiä. Hankkeen tavoitteena on integroida toimintamalli Lahden alueelle hankkeen päätyttyä. Integraatiotyössä vahvoina yhteistyökumppaneina toimii Lahden kaupunki, Päijät-Hämeen Hyvinvointiyhtymä ja Harjun terveys. Nais erityisyys on merkittävässä osassa kadulla tehtävää hanketyötä.

Tuulensuoja on Stea-rahoitteinen Lahden Sininauha ry:n toteuttama hanke vuosille 2022–2024. Hankkeessa perustetaan matalan kynnyksen päiväkeskus täysi-ikäisille päijäthämäläisille, jotka ovat päihteidenkäyttäjiä, asunnottomia tai muiden palveluiden ulkopuolella. Tuulensuoja tulee

olemaan avoinna arkipäivisin ja noin kerran kuukaudessa lauantaisin. Toiminnan sisällössä kuunnellaan kävijöiden ajatuksia ja tarpeita. Hanke tekee tiivistä ja laaja-alaista yhteistyötä eri tahojen kanssa, jotka kohtaavat arjessaan kohderyhmää.

Päijät-Hämeen keskussairaalan selviämishoitoyksikkö aloittaa toimintansa keväällä 2022. Selviämishoitoyksikön toiminnan ajatuksena on saada päihteidenkäyttäjät nopeasti avun piiriin, käynnistää laitostkatkaisuhoito ja tarjota asiantuntija-apua. Lahden kaupunki on ollut aktiivinen aloitteentekijä selviämishoitoyksikön saamiseksi.

Yhteenveto

Lahden kaupunki pyrkii olemaan kaikille turvallinen kaupunki ympäri vuorokauden. Lahden kaupunki tekee yhteistyötä Päijät-Soten ja eri järjestöjen sekä yhdistysten kanssa turvallisuuden lisäämiseksi. Arjen turvallisuus on yksi maakunnallinen hyvinvoinnin painopistealue ja sen eteen tehtäviä toimenpiteitä kehitetään myös maakunnallisesti.

Turvallisuustilanteeseen vaikuttavat erityisesti kaupungin asukkaat käytöksellään. Tunnistettu yhteisöllisyyden väheneminen on yksi turvallisuuden tuntetta heikentävistä tekijöistä. Lahden kaupunki seuraa turvallisuustilannetta eri mittarein ja tekee kaupungille kuuluvan toimivallan rajoissa toimenpiteitä. Eräänä esimerkkinä voidaan mainita Mukkulan lähiöhanke.

Asuinalueiden negatiivinen eriytyminen lisää tutkimusten mukaan turvattomuuden tunnetta kyseisillä alueilla. Asuinalueiden eriytymiseen voidaan vaikuttaa määrätietoisella asuntopolitiikalla mutta sen lisäksi

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

tarvitaan strategista kaupungin eri toimialat kattavaa yhteistyötä eriarvoisuuden, köyhyyden ja syrjäytymisen ratkaisemiseksi.

Lahden kaupungissa hyödynnetään tietoa monipuolisesti turvallisuuteen liittyvässä päätöksenteossa ja toiminnan suuntaamisessa. Tiedon avulla puututaan ongelmiin, ehkäistään niiden syntyä sekä edistään hyvinvointia ja terveyttä. Tietolähteitä ovat sekä valtakunnalliset että paikalliset tilastot.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.04.2022

§ 128

Lahden suunta -työ 2021-2025: Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021-2025 Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) hyväksyminen

8726/10.02.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi p. 050 518 4445

Yleiskaavoittaja Sanna Suokas p. 044 769 8640

Hankepäällikkö Anna Huttunen p. 044 482 6176

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Lahden suunta -työn 2021-2025 (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021-2025) Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) ja asettaa sen nähtäville.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 23.03.2022

§ 35

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä Lahden suunta -työn 2021-2025 (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021-2025) Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) ja lähettää sen kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi ja nähtäville asetettavaksi.

Lahden suunta -työhön 2021–2025 kuuluu oikeusvaikutteisen yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen koko Lahden kaupungin alueelle. Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa ja ympäristötavoitteita. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain.

Yleiskaavatyö ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen ovat Lahden kaupungin vuoden 2022 kaavoitusohjelmassa ja vireilletulosta on tiedotettu 10.3.2022 julkaistussa kaavoituskatsauksessa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) käy ilmi, kuka voi osallistua Lahden suunta -työhön, milloin ja miten. Asiakirjassa kerrotaan myös Lahden suunta -työtä varten tarvittavasta tiedosta, tavoitteista, vaikutusten arvioinnista ja työn aikataulusta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) täydennetään työn kuluessa tarvittaessa, kun esimerkiksi kehitetään työmenetelmiä ja osallistumisen tapoja tai tarkistetaan aikataulua. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville ja osalliset voivat antaa palautetta asiakirjan sisällöstä koko Lahden suunta -työn 2021–2025 ajan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei asiakirjan luonteen takia laadita ennakkovaikutusten arviointia.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 9

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

KYLA: Kh

Kh: Kuulutus

Liitteet

Lahden suunta 2021-2025 OAS 20220315

§ 129

Hankehakemuskokonaisuus: Maahanmuuttajien verkostomainen osaamiskeskus sekä ohjaus- ja neuvontapalvelujen kehittäminen Päijät-Hämeessä

1131/00.01.03.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

maahanmuuttotyön asiantuntija Anne Saloranta, p. 050 539 1639
palvelupäällikkö Maijastiina Setälä, p. 04 482 6747
elinvoimajohtaja Markus Lankinen, p. 040 701 7328

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Merkittään valmistelutilanne tiedoksi ja hyväksytään hankehakemusten jättämistä nimetyille rahoittajille. Lopulliset hankehakemustiivistelmät tuodaan tiedoksi elinvoima- ja työllisyysjaoston seuraavaan kokoukseen.

Perusteluosa

Lahden kaupunki on toteuttanut Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Työ- ja elinkeinoministeriön osarahoittamia (70 %) hankkeita maahanmuuttoon liittyvien palveluiden tuottamiseksi ja kehittämiseksi. Kansalliset rahoittajat tarjoavat avustusta haettavaksi jatkohankkeisiin. Kaupungin maahanmuuttoon liittyvän palvelutarjontaan kohdistuu mm. Ukraina sodan takia merkittäviä paineita ja kehittämisresurssien varmistaminen on kasvavien palveluvolyymiodotusten tilanteessa erittäin tärkeää.

Lahden kaupungin elinvoima- ja työllisyyspalveluilla on valmistelussa kaksi kokonaisuutta:

1. Maahan muuttaneiden ohjaus- ja neuvontapalvelujen kehittäminen Päijät-Hämeessä, ns. Access Alipi -hanke (Työ- ja elinkeinoministeriön viimeinen avustuskauti ajalle 1.9.2022 - 31.8.2023)

Access Alipi –hankkeessa kehitetään Alueellisen integraatiopalvelupisteen (Alipin) monikielistä viestintää sekä ohjaus- ja neuvontapalveluja, joiden kohderyhmänä ovat kaikki maahan muuttaneet huolimatta maahanmuuton syystä. Jatkohankkeessa kehitetään mm. app.alipi.fi monikielisiä neuvontapalveluja myös yrityksille, jotka ovat palkanneet maahanmuuttajia. Sähköinen viestintäkanava mahdollistaa monikielisen viestinnän koko Päijät-Hämeen alueella muuten vaikeasti tavoiteltavalle asiakasryhmälle.

2. Lahden OSKE – maahanmuuttajien verkostomainen osaamiskeskus – hanke (Työ- ja elinkeinoministeriön viimeinen avustuskauti ajalle 1.7.2022 - 31.8.2023) ja (Opetus- ja kulttuuriministeriön viimeinen avustuskauti 1.7.2022 - 31.8.2023). Kyseessä on yksi hankekokonaisuus, joka saa avustusta kahdesta ministeriöstä ja joihin laaditaan erilliset avustushakemukset.

Hankkeissa panostetaan neuvontapalveluiden tuotteistamiseen ja verkostojen vahvistamiseen erityisesti seudullisiin kouluttajiin asiakaslähtöisessä työhönvalmennuksessa. Painopisteitä ovat mm. ohjauskäytäntöjen kehittäminen koulutukseen ja töihin tiiviissä yhteistyössä kuntakokeilun kanssa (Työ- ja elinkeinoministeriö).

Toinen painopiste on kieli- ja työvalmennus sekä erityisryhmänä kansainväliset kotiäidit, joilla vähäinen/olematon kokemus suomalaisista työmarkkinoista. Lisäksi kehitetään Lahden toimintamallia ennakoiden tulevaa kotoutumislakiuudistusta (Opetus- ja kulttuuriministeriö).

Avustuksia on myönnetty vuosi kerrallaan.

Nykyisen hankekauden rahoitus

	Rahoitus yhteensä	Lahden kaupunki	Muut rahoittajat
Access Alipi	92 990	27 897	65 093
Oske TEM	196 500	58 950	137 550
Oske OKM	50 000	15 000	35 000

Hankehakemusten valmistelu on kesken, hakemukset valmistellaan jätettäväksi 8.4.2022. Hankkeiden omarahoitukseen on varauduttu elinvoima- ja työllisyyspalveluiden eri kustannuspaikoilla seuraavasti:

1. Access Alipi 28 000 €
2. Oske TEM 60 000 €
3. Oske OKM 21 000 €

Vaikuttavuuden ja toiminnan jatkuvuuden varmistaminen

Lahdessa valmistellaan parhaillaan Lahti International House-konseptia, joka kokoaa yhteen alueen kansainväliset palvelut. Konseptin tavoitteena on tehdä alueesta houkuttelevampi kansainvälisten tekijöiden ja yritysten näkökulmasta, koota yhteen vieraskielisten olemassa olevat palvelut ja kehittää ja kokeilla rinnalla uutta alueellisessa yhteistyössä. Kaupungin hanketoiminta, kuten nämäkin hankkeet, tullaan kytkemään vahvasti osaksi tätä International House -kokonaisuutta, mikä merkitsee hankkeiden pitkäjänteistä jalkautumista osaksi kaupungin ja alueen kansainvälistymispalveluita.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 9

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Anne Saloranta, Maijastiina Setälä

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

Pöytäkirjoja:

- Elinvoima- ja työllisyysjaosto 21.3.2022
- Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta 23.3.2022
- Kaupunkiympäristölautakunta 23.3.2022

Muistio:

- Vammaisneuvosto 24.2.2022

- Kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta 25.-31.3.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 118, § 119, § 120, § 121, § 122, § 123, § 124, § 125, § 126, § 127, § 128, § 129, § 130

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.